

2024-06-20
KN2024/01375**Klimat- och näringslivsdepartementet**Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Uppdrag att utreda möjligheten för elnätsföretag att använda och fördela outnyttjad effekt i elnäten

Regeringens beslut

Regeringen ger Energimarknadsinspektionen i uppdrag att utreda möjligheten för elnätsföretagen att använda och fördela effekt som inte utnyttjas inom ramen för anslutningsavtal eller abonnemangsavtal och i vilken utsträckning disponering över effekt ska leda till ersättning för kunden.

I uppdraget ingår att lämna förslag på nödvändiga författningsändringar om behov finns. Författningsförslagen ska följas av en konsekvensutredning.

Vid genomförandet av uppdraget ska Energimarknadsinspektionen föra dialog med och inhämta kunskaper från Affärsverket svenska kraftnät och andra berörda aktörer, inklusive berörda kunder och industrietableringar.

Energimarknadsinspektionen ska senast den 16 december 2024 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Ärendet

Regeringen gav den 15 juni 2023 Energimarknadsinspektionen i uppdrag att utreda en utvecklad och effektiv informationsdelning vid ansökningar om nya anslutningar till elnäten (KN2023/03426).

I mars 2024 redovisade Energimarknadsinspektionen uppdraget i rapporten Informationsdelning vid ansökningar om anslutning till elnäten (Ei R2024:05).

I rapporten föreslår Energimarknadsinspektionen bland annat att inspektionen får i uppdrag att utreda om elnätsföretagen bör få rätt att disponera över den effekt som inte utnyttjas inom ramen för anslutningsavtal eller abonnemangsavtal och i vilken utsträckning det ska leda till ersättning till redan anslutna kunder.

Energimarknadsinspektionen pekar på att det finns en otydlighet om vilken effekt den redan anslutna kunden faktiskt har rätt att utnyttja, om det inte uttryckligen framgår av avtal mellan kund och nätföretag. Enligt Energimarknadsinspektionen har det i många fall vid ansökan och anslutning ansökts och avtalats om ett effektuttag som framstår som väl tilltaget jämfört med det verkliga effektbehovet. En följd av denna outnyttjade men reserverade nätkapacitet är att många möjliga nya anslutningar får stå tillbaka och att resurserna inte utnyttjas optimalt.

Energimarknadsinspektionen anser att vid anslutning av en ny anläggning ska bedömningen om ledig nätkapacitet göras utifrån faktiskt och inte potentiellt behov. Det bör därför vara så att nätföretagen i sin drift och nätplanering utgår från att kunden använder den faktiska effekten.

Regeringen har tidigare pekat på den kapacitetsbrist i elnäten som redan i dag finns i delar av Sverige och som riskerar att förvärras i framtiden. Regeringen arbetar därför aktivt för att öka effekten i de svenska elnäten. Det är både frågan om åtgärder på kort sikt som till exempel förkortade tillståndprocesser och åtgärder på lite längre sikt som till exempel utbyggnad av kärnkraften, se avsnitten 6.3.1 och 6.4.1 i propositionen Energipolitikens långsiktiga inriktning (prop. 2023/24:105).

En möjlighet för att frigöra effekt i befintliga elnät är att elnätsföretagen får rätt att använda och fördela den effekt som inte utnyttjas inom ramen för anslutningsavtal eller abonnemangsavtal. En stor vinst med att kunna använda outnyttjad kapacitet är att snabbare få fram ny effekt, utan att behöva bygga nya elledningar med den längre tidsutdräkt, kostnader samt olägenheter som detta innebär för berörda fastighetsägare.

Regeringen ger därför Energimarknadsinspektionen i uppdrag att utreda möjligheten för elnätsföretagen att använda och fördela effekt som inte utnyttjas inom ramen för anslutningsavtal eller abonnemangsavtal och i vilken utsträckning disponering över effekt ska leda till ersättning till kunden.

På regeringens vägnar

Ebba Busch

Jan-Olof Lundgren

Kopia till

Finansdepartementet/BA
Affärsverket svenska kraftnät